

כירח ארץ ואם ימלאכ - אף - צריכ - פוס.

1. ויקרא יט

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני ה'

2. גמ' יבמות דף ו

תנו רבנן: מנין שאם אמר לו אביו היטמא או שאמר לו אל תחזיר שלא ישמע לו - שנאמר +ויקרא י"ט+ איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו אני ה' - כולכם חייבין בכבודי.

3. מהרי"ק שורש קלז

ואילו בעובדא דיבמות דאמר ליה גוי לישראל כו' ואי לא קטילנא לך כדקטילנא לבר ישראל דאמר ליה בשיל לי קדרה וכו' איסור דרבנן הוא דהוה כיון שהישראל לא היה צריך לאותו בישול כי אם להנצל ממיתה הוה ליה מלאכה שאין צריכה לגופה מידי דהוה אהורג את המזיקים כדי שלא ימיתוהו דהויא מלאכה שאינה צריכה לגופה

4. פרי מגדים שכח

מי שאונסין אותו לעבור על מצות ה' או לעבור על מלאכת שבת או לאכול מאכל איסור נבלה וכדומה איזה יבחר ויעבור אי שבת או נבלה בלאו. ... יראה דיבחר לחלל שבת שהרי באונס הוא ומלאכה שאינה צריכה לגופה הוה פטור אבל אסור כרבי שמעון

5. מהרש"א בבא בתרא דף קיט

בנותיו התנצלו בזה בעבור אביהם ואמרו כמו שאתה לא ידעת באיזו מיתה ימות גם זה היה כוונתו כדי שידע באיזה מיתה דנין המחלל שבת וז"ש בחטאו מת לא חטא רק כדי שיהיה מת וידעו באיזה מיתה דנין המחלל שבת ויש שאלו בזה בת"י היאך חטא באיסור שבת כדי לידע באיזה מיתה דנין המחלל שבת וי"ל כיון שלא היה צריך למלאכה זו אלא לידע באיזו מיתה כו' ה"ל מלאכה שאינה צריכה לגופה כמו חופר גומא ואינו צריך אלא לעפרה שהוא פטור לרבי שמעון ומיהו הוא ודאי דהיה חייב מיתה בדיני אדם שלא ידעו העדים שהתרו בו שהוא עשה על דעת זו ואינן אלא דברים שבלב ודנין היו אותו למיתה ע"פ העדות וכן י"ל לפי המדרש שכתבו התוס' לקמן דצלפחד היינו מקושש והיה בתחלת מ' שנה ולשם שמים נתכוין שהיו אומרים כיון שנגזר עליהם שלא ליכנס לארץ ממעשה המרגלים שוב אין חייבים במצות עמד וחללל שבת כדי שיהרג ויראו אחרים עכ"ל דה"ל נמי מלאכה שאינה צריכה לגופה

6. ערוך השלחן סימן רמ

מצווה זו היא בכלל המצוות המסורות ללב בכך שיש לאדם לירא מורא פנימי מהוריו, ולא תלויה רק בקיום החיצוני שלה

7. שלחן ערוך

איזה מורא? לא יעמוד במקומו המיוחד לו... לעמוד שם בסוד זקנים עם חבריו, או מקום המיוחד לו להתפלל, ולא ישב במקום המיוחד לו להסב בביתו, ולא סותר את דבריו... ולא מכריע את דבריו בפניו, אפילו לומר נראין דברי אבא, ולא יקראנו בשמו.

איזהו כבוד, מאכילו ומשקהו, מלביש ומכסה, מכניס ומוציא. ויתננו לו בסבר פנים יפות, שאפילו מאכילו בכל יום פטומות והראה לו פנים זועפות, נענש עליו.

קובץ

יבמות - הוספות

הערות

עוד אפשר לומר, דכיון דאינו מקפיד אלא משום פסול הטבילה, ואי לא הפסול לא היה מקפיד, אין זה בכלל מקפיד. וכעין זה כתב בשיטה [ב"מ ל' ע"א] בשם חוס' הרא"ש, גבי עלה עליה זכר פסולה משום דניחא ליה, אף שנפסלם בכך ולא ניחא ליה שחפסל, מ"מ חשיב ניחא ליה, כיון שבשאר פרות ניחא ליה, והיינו דכלאו הפסול ניחא ליה. מיהו בשיטה שם הביא תירוצים אחרים, בשם חוס' שני"ץ והר"ן, ומשמע דלא ס"ל כסברת הרא"ש:

(ד) דף ע"ח וע"א. דבר תורה רובו ואינו מקפיד אינו חוצץ. ומקשין, כיון דמדרבנן מיהא חוצץ, הו"ל מקפיד, ומיהו חציצה מדאורייתא. ומירץ כי מו"ר הגר"מ הלוי זצ"ל מצריסק, דאינו חוצץ מדאורייתא אלא היכא דמקפיד על כל הרוכ, והכא אינו מקפיד אלא על חלק מהרוכ, שהרי אם נסיר מגופו קצת מהרוכ לא ישאר אלא מיעוט שאינו מקפיד, דשרי גם מדרבנן, עכ"ד.